

PROTIMONOPOLNÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Plán hlavných úloh Protimonopolného úradu SR na rok 2018

jún 2018

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) si na rok 2017 stanovil plán hlavných úloh v rámci svojej pôsobnosti v oblasti ochrany hospodárskej súťaže a koordinácie štátnej pomoci.

Po analýze svojej činnosti v roku 2017 úrad vyhodnocuje plnenie týchto úloh a stanovuje nasledujúce hlavné úlohy pre rok 2018.

Na základe viacerých mapovaní a analýz vlastnej činnosti, ktoré úrad uskutočňuje, bude nevyhnutné prijať systémové a organizačno-administratívne opatrenia s cieľom zvýšiť efektívnosť a optimalizovať riadenie organizácie a delbu práce. Uvedené musí úrad vykonávať tak, aby zároveň nebol ovplyvnený výkon vlastnej pôsobnosti určenej právnymi predpismi.

OBLASŤ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

V prebiehajúcom strednodobom horizonte úrad napĺňa nasledujúce hlavné zámery v oblasti hospodárskej súťaže:

1. presadzovanie práva hospodárskej súťaže v jeho národnom, ako aj medzinárodnom rozmere s uplatňovaním pravidelne prehodnocovanej prioritizačnej politiky,
2. aktívne prispievanie k rozvoju legislatívno-právneho rámca ochrany hospodárskej súťaže na Slovensku v koordinácii s kompetentnými európskymi inštitúciami presadzujúcimi ochranu hospodárskej súťaže v kontexte spolupráce členských štátov Európskej únie,
3. zvyšovanie povedomie o práve hospodárskej súťaže a o ekonomicko-spoločenských dôsledkoch jeho porušovania a zintenzívnenie komunikácie so zástupcami združení a asociácií podnikateľov,
4. rozvíjanie spolupráce s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy pri budovaní
 - efektívneho systému odhaľovania a správneho trestania porušovania práva hospodárskej súťaže,
 - hospodársku súťaž stimulujúceho podnikateľského prostredia,
5. iniciovanie a rozvíjanie spolupráce s renomovanými slovenskými univerzitami a inštitúciami so zameraním sa na právne a ekonomické aspekty ochrany hospodárskej súťaže.

V súlade s uvedenými zámermi si úrad vytýčil niekoľko hlavných úloh na rok 2017 a tie vyhodnotil s cieľom stanovenia úloh pre prebiehajúce obdobie.

Presadzovanie práva s uplatňovaním aktuálnej prioritizačnej politiky v oblasti hospodárskej súťaže sa malo uskutočňovať prostredníctvom aktualizácie súčasného znenia prioritizačných kritérií so zachovaním smerovania svojich kapacít na typovo najzávažnejšie delikty so signifikantným dopadom na príslušný sektor a ňom pôsobiace subjekty. Zároveň úrad, okrem stanovenia pravidiel pre priebežné monitorovanie vývoja úrovne hospodárskej súťaže na trhoch a v sektoroch, ktoré sú už zo svojej podstaty viac náchylné na koordináciu správania sa etablovaných subjektov, sa mal zamerať na ex post evaluáciu rozhodnutí úradu (najmä v oblasti kontroly koncentrácií) s cieľom vyhodnocovať mieru schopnosti úradu svojou činnosťou vytvárať predpoklady pre udržateľnosť a pozitívny rozvoj súťažného prostredia.

Pre hodnotené obdobie úrad považoval ako prioritné sektory:

- e-Commerce,
- poľnohospodárstvo, potravinárstvo,
- informačné systémy, informačné technológie a
- sektory dotknuté reguláciou zo strany štátu (utilitné spoločnosti, finančné a poisťovacie služby a pod.).

V sektoroch e-Commerce a poľnohospodárstvo, potravinárstvo úrad otvoril v roku 2017 sektorové prešetrovania s cieľom dôkladného zmapovania dotknutých trhov, úrovne hospodárskej súťaže na nich, ako aj faktorov s potenciálom ovplyvňovať ich súčasný stav alebo ich budúci vývoj. V spolupráci aj s inštitúciami, s ktorými úrad uzatvoril dohody o spolupráci, pripravuje nielen aktuálny výstup, ale aj mechanizmus priebežného monitorovania ďalšieho vývoja na systéme definovaných indikátorov.

Úrad v prioritizovaných sektoroch nielen aktívne vykonáva prešetrovania z vlastnej iniciatívy, ktoré sú vyššie spomínané, ale aj dôsledne pristupuje k podnetom adresovaným úradu. Vo viacerých prípadoch bolo výsledkom preskúmania spracovanie advokačných listov s cieľom navrhovať systémové úpravy v legislatívnom rámci vytvárajúcich podmienky pre fungovanie dotknutých trhov.

Úrad rovnako zvýšenú pozornosť venoval medzirezortným pripomienkovým konaniam, ktoré mali potenciál meniť podmienky v prioritizovaných sektoroch.

V rámci stanovených úloh úrad vyhodnotil neprepracovanie prioritizačnej politiky ako nesplnenú úlohu pre hodnotené obdobie. Uvedené bolo spôsobené otvorením viacerých systémových zmien v metodikách a riadiacich dokumentoch úradu.

Na základe skutočností uvedených vyššie, úloha trvá aj pre obdobie roku 2018.

Z hľadiska praktík úrad naďalej kládol dôraz na kartelové dohody, bid rigging vo verejnom obstarávaní a neo-oznámené koncentrácie. V zmysle dohody s centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“) sa aktívne zapájal do koordinácie programovania, implementácie, monitorovania a hodnotenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) a v zmysle projektu s čerpaním nenávratného finančného príspevku prostredníctvom zabezpečenia financovania miezd a odmien zamestnancov úradu pre oblasť odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž vytvoril predpoklady pre navýšenie výkonných kapacít úradu v tejto oblasti.

Pre rok 2017 úrad plánoval zásadné prepracovanie rizikových indikátorov v rámci Systému riadenia EŠIF a vytvorenie pružného modelu spolupráce s CKO s cieľom pravidelnej aktualizácie hodnotiacej výbavy subjektov, ktoré sú zapojené do kontroly čerpania fondov tohto finančného mechanizmu.

V rámci stanovených úloh úrad vyhodnotil nedokončenie zásadného prepracovania rizikových indikátorov ako nesplnenú úlohu pre hodnotené obdobie. Bolo to spôsobené koncentrovaním kapacít úradu na aktualizáciu dohody o spolupráci s CKO, ako aj Metodického pokynu CKO k spolupráci s úradom.

Úrad rovnako v súvislosti s rizikovými indikátormi pristúpil k tvorbe aplikácie, ktorá by mala napomôcť nielen indikácii podozrení na protisúťažné aktivity podnikateľov, ale aj vyhodnoteniu relevancie detegovaných rizikových indikácií v príslušnom preskúvaní. Uvedené by malo napomôcť zníženiu počtu nerelevantných podnetov, ktorými sa úrad musí zaoberať, čo by malo uvoľniť takto blokované kapacity úradu na prípady s vyššou relevanciou z pohľadu vyhodnotenia rizikových indikátorov.

Na základe skutočností uvedených vyššie úloha trvá aj pre obdobie roku 2018.

V rámci prešetrovania a rozhodovacej činnosti pri odhaľovaní dohôd obmedzujúcich súťaž úrad vydal a verejne komunikoval nový pokyn k vybraným otázkam uplatňovania inštitútu oznamovateľa, kedy fyzická osoba, ktorá nie je podnikateľom podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže a ani zamestnancom podnikateľa už zúčastneného na programe zhovievavosti, má pri splnení zákonom stanovených podmienok nárok na odmenu za poskytnutie pre úrad podstatných informácií a dôkazov.

Rozvoj legislatívno-právneho rámca ochrany hospodárskej súťaže má potenciál výrazne ovplyvniť pripravovaná Smernica Európskeho parlamentu a Rady o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu, kde úrad prebral aktívnu rolu pri formulovaní stanovísk za Slovenskú republiku k navrhovanému textu a pri ich komunikovaní na európskej úrovni, v čom intenzívne pokračuje aj v prebiehajúcom období.

Úrad intenzívne vníma špecifiká svojho postavenia, ako aj svojich procesov vo väzbe na aktuálne, ale aj navrhované novelizované znenie Zákona o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), čo úrad nielen viackrát deklaroval v rámci vznášaných pripomienok k dotknutým právnym predpisom, ale aj k prebiehajúcim aktivitám pri elektronizácii výkonu verejnej moci. Úrad v tejto súvislosti vnútorným riadiacim aktom usmernil svoje organizačné útvary s cieľom zodpovedne naplňať povinnosti určené orgánom verejnej moci.

V neposlednom rade, úrad kreovaním interných medziodborových pracovných skupín vytvoril predpoklady pre aktualizáciu vybraných „soft law“ predpisov úradu, jeho usmernení a pokynov stanovujúcich podrobnosti výkonu jeho právomocí v príslušných oblastiach. Okrem pravidiel v oblasti stanovovania výšky pokút sa úrad bude sústrediť aj na otázky uplatňovania prešetrovacích nástrojov vyplývajúcich z ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Úrad dielčie výsledky svojej činnosti v tejto oblasti prezentoval odbornej verejnosti na konferencii organizovanej úradom a Ekonomickou univerzitou v Bratislave a koncom roku 2017 vyzval verejnosť pripomienkovať navrhovanú revíziu postupu pri určovaní pokút. Finálny dokument úrad plánuje predstaviť v prvom polroku roku 2018.

V oblasti zvyšovania povedomia o práve hospodárskej súťaže a súťažnej advokácie úrad v roku 2017 zintenzívnil svoju komunikáciu najmä so združeniami a asociáciami podnikateľov na Slovensku. Stanovené ciele

- zvýšiť povedomie predstaviteľov týchto záujmových združení a predstaviteľov ich členov o ochrane hospodárskej súťaže,
- spolupracovať pri tvorbe a udržiavaní súťažného prostredia v jednotlivých sektoroch hospodárstva, a to hlavne formou aktívnej spolupráce pri legislatívnom procese v rámci medzirezortných pripomienkových konaní,

úrad zhmotnil do podoby viacerých stretnutí a konzultácií, ako aj aktívnou účasťou svojich zamestnancov na odborných konferenciách.

K rozvoju povedomia o pravidlách hospodárskej súťaže a jej prínosoch pre jej účastníkov isto prispievali aj analýzy úradu (napr. k EKS). Úrad využil informácie získané svojou činnosťou aj v rámci svojej súťažnej advokácie, ktorou by rád prispel k zohľadneniu súťažnej problematiky pri optimalizácii a regulácii v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Úrad v plánovanej tvorbe dištančných online vzdelávacích nástrojov (kurzy, check listy, FAQ), ktorých cieľom bolo prispieť k zvyšovaniu dostupnosti informácií o práve hospodárskej súťaže pre podnikateľov aj verejnosť, nenaplnil určený stupeň ich nasadenia. V tejto oblasti preto úrad zintenzívni svoje aktivity v roku 2018.

Pri budovaní efektívneho systému odhaľovania a správneho trestania porušovania práva hospodárskej súťaže a hospodársku súťaž stimulujúceho podnikateľského prostredia úrad aktívne **rozvíjal spoluprácu s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy**, najmä orgánmi dohľadu a regulátormi v jednotlivých odvetviach hospodárstva, a to hlavne formou

- posilňovania princípov zdravej hospodárskej súťaže zvýšenou aktivitou pri medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- zavádzania kontrolných mechanizmov v rámci sektorov náchylných na uplatňovanie dohôd obmedzujúcich súťaž podnikateľmi prostredníctvom zintenzívnenej komunikácie s dotknutými rezortmi, najmä v prípade identifikácie systémových zlyhaní,
- aktívnej účasti pri implementovaní liberalizačných pravidiel na historicky dlhodobo monopolizovaných a regulovaných trhoch a následným monitoringom rozvoja takto ovplyvnených oblastí hospodárstva a
- navrhovaním nápravných, ako aj preventívnych opatrení.

Úrad vyslovuje presvedčenie, že v roku 2017 pripravené a v prebiehajúcom období uzatvárané dohody o spolupráci, napomôžu efektívnejšiemu napĺňaniu stanovených úloh.

Cieľom úradu v práve prebiehajúcom roku bude ďalšie **rozvíjanie v minulom roku úspešne nadviazanej spolupráce s vybranými fakultami** Ekonomickej univerzity v Bratislave a **otvorenie spolupráce s technicky zameranými vzdelávacími subjektmi**, najmä v oblasti informačných technológií a informačných systémov.

Na základe memoránd o spolupráci v oblasti práva hospodárskej súťaže uzatvorených medzi úradom a Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave a Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave sa na úrade naďalej uskutočňujú stáže študentov a v prebiehajúcom období úrad plánuje ďalšie zintenzívnenie a rozšírenie možností pre študentov na všetkých stupňoch vzdelávania.

OBLASŤ ŠTÁTNEJ POMOCI

V rámci strednodobých zámerov si úrad v oblasti štátnej pomoci stanovil na rok 2017, ako aj na prebiehajúce obdobie niekoľko hlavných úloh.

Úrad má v pláne aj naďalej **zvyšovať povedomie o pravidlách štátnej pomoci** na všetkých úrovniach štátnej správy, s osobitným dôrazom na úroveň miestnej štátnej správy, mestá a obce, a to v roku 2018 prostredníctvom:

- pravidelnej aktualizácie webového sídla www.statnapomoc.sk, vrátane nového priečinka „Samospráva“,
- pravidelnej aktualizácie siete kontaktných osôb (aj na základe vlastnej iniciatívy) a využívania tohto nástroja na zasielanie aktuálnych informácií z oblasti štátnej pomoci,
- vypracovania metodického usmernenia určeného pre mestá, obce a samosprávu,
- vypracovávaní a zasielania poskytovateľom rešerše z vybraných rozhodnutí Európskej komisie.

Úloha zvyšovať povedomie aj prostredníctvom pravidelnej aktualizácie webového sídla www.statnapomoc.sk bola v pláne úradu stanovená aj na rok 2017. Na uvedenom webovom sídle bolo v priebehu roka 2017 zverejnených celkom 96 informácií. Z uvedeného počtu sa 25 informácií týkalo schém štátnej pomoci vrátane schém štátnej pomoci v znení dodatkov, 25 informácií schém minimálnej pomoci vrátane schém minimálnej pomoci v znení dodatkov, 8 informácií legislatívy a metodických usmernení, prostredníctvom 23 informácií boli na webovom sídle zverejnené aktuality týkajúce sa oblasti štátnej pomoci a 15 informácií sa týkalo zverejnenia základnej sadzby pre stanovenie referenčnej a diskontnej sadzby, správy o poskytnutej štátnej pomoci, ako aj úprav a doplnení informácií na webovom sídle.

Podľa stanoveného plánu úloh v roku 2017 bola sieť kontaktných osôb priebežne aktualizovaná, a to na základe aktuálnych údajov o kontaktných osobách od poskytovateľov pomoci. Zároveň bola využívaná ako komuni-

kačný nástroj v oblasti štátnej pomoci, napr. na zasielanie informácií o každej aktualizácii na webovom sídle.

Metodické usmernenie určené pre mestá, obce a samosprávu, ktorých vypracovanie si úrad zaradil do plánu hlavných úloh na rok 2017, je v súčasnosti predmetom prípravy zo strany odboru štátnej pomoci. Úrad zorganizoval školenie zamerané na špecifické potreby samosprávnych krajov a s vybranými samosprávnymi krajinami aktívne spolupracoval pri posudzovaní konkrétnych opatrení pomoci. V priebehu roka 2018 budú školenia pokračovať, pričom ich realizácia bude zabezpečená priamo v jednotlivých regiónoch (prostredníctvom regionálnych vzdelávacích agentúr), aby sa ich zástupcovia miest, obcí a samosprávnych krajov mohli zúčastniť v čo najväčšom počte. Najčastejšie otázky a okruhy z predmetných školení budú následne zapracované do metodického usmernenia pre mestá, obce a samosprávu.

Na rok 2017 stanovenú úlohu vypracovávať rešerše z vybraných rozhodnutí Európskej komisie úrad splnil. Pre vlastnú potrebu si vypracoval rešerše vybraných rozhodnutí Európskej komisie (napr. v oblasti žiadneho vplyvu na obchod alebo poskytovania náhrady za služby vo všeobecnom hospodárskom záujme). Prostredníctvom spracovaných informácií zo State Aid Weekly e-News pravidelne informuje poskytovateľov pomoci o najnovších rozhodnutiach Európskej komisie.

V roku 2018 úrad ako koordinátor pomoci plánuje **zintenzívniť spoluprácu s existujúcimi poskytovateľmi pomoci**, so zameraním na aplikáciu pravidiel štátnej pomoci v praxi (napr. formou školení a workshopov, prípadne metodických usmernení úradu pre poskytovateľov pomoci) a na monitorovanie poskytnutej pomoci (napr. formou koordinačných stretnutí). V rámci tejto úlohy plánuje:

- organizovať pracovné stretnutia s poskytovateľmi pomoci zamerané na konkrétne, resp. plánované opatrenia pomoci,
- organizovať školenia pre poskytovateľov štátnej pomoci a minimálnej pomoci na centrálnej úrovni, ako aj na úrovni miest, obcí a samosprávnych krajov (priamo v regiónoch),
- spolupracovať s Úradom vlády SR pri vzdelávaní administratívnych kapacít v oblasti štátnej pomoci a s Ministerstvom financií SR pri vzdelávaní audítorov.

V roku 2017 bola úloha súvisiaca so zintenzívnením spolupráce s existujúcimi poskytovateľmi pomoci splnená nasledovne:

- V priebehu roka 2017 úrad zorganizoval 69 stretnutí s poskytovateľmi pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci. Predmetom stretnutí boli existujúce, ako aj plánované opatrenia pomoci navrhnuté zo strany poskytovateľov, ich cieľom bolo zosúladiť opatrenia s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci.
- Úradom zorganizovaných školení pre poskytovateľov pomoci bolo v roku 2017 celkom 12. Predmetom školení boli základné pojmy a procedurálne pravidlá v oblasti štátnej pomoci, zákon o štátnej pomoci, ako aj práca s centrálnym registrom (Informačný systém pre evidenciu a monitorovanie pomoci – IS SEMP). Spolupracoval tiež s Ministerstvom financií SR pri vzdelávaní audítorov (3 školenia).
- Spolupráca úradu s Úradom vlády SR v roku 2017 sa uskutočňovala pri vzdelávaní administratívnych kapacít v oblasti štátnej pomoci – celkovo sa uskutočnili 2 školenia. Predmetom školení boli okrem všeobecných tém v oblasti štátnej pomoci aj konkrétne otázky od poskytovateľov pomoci.
- Informovanie poskytovateľov pomoci o výsledkoch monitorovania schém štátnej pomoci zo strany Európskej komisie bolo zabezpečené. Úrad je členom pracovnej skupiny členských štátov a Európskej ko-

misie a na jej pôde Európska komisia pravidelne informuje o výsledkoch monitorovania schém štátnej pomoci. Poskytovatelia pomoci sú o výsledkoch monitorovania schém pomoci informovaní, a to najmä prostredníctvom pripomienkovania opatrení štátnej pomoci (ad hoc pomoc, schémy pomoci), ako aj počas pracovných stretnutí.

V rámci vlastnej iniciatívy má úrad v pláne **zamerať aktivity úradu na legislatívne/nelegislatívne akty, v rámci ktorých by mohla byť poskytovaná pomoc, prípadne na potenciálnych poskytovateľov pomoci**. Uvedené zahŕňa

- pokračovanie v aktivitách úradu v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú nové povinnosti podľa zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (napr. dodatky k zmluvám vo verejnom záujme v cestnej osobnej doprave), ako i
- pokračovanie v aktivitách úradu týkajúcich sa činnosti miest, obcí a samosprávnych krajov, prostredníctvom ktorých môže byť poskytovaná štátna alebo minimálna pomoc (napr. nakladanie s majetkom z titulu hodného osobitného zreteľa).

V súvislosti s iniciatívou úradu zamerať svoje aktivity na vyššie uvedené legislatívne/nelegislatívne akty úrad v roku 2017 zrealizoval nasledujúce:

- Úrad intenzívne spolupracoval so samosprávnym krajom, ktorý mal záujem predĺžiť platnosť zmlúv vo verejnom záujme v cestnej osobnej doprave s dvomi dopravcami formou dodatkov tak, aby ich ustanovenia boli v súlade s príslušnou legislatívou v tejto oblasti.
- Vo svojej činnosti sa zaoberal aj špecifickým postavením miest, obcí a samosprávnych krajov ako poskytovateľov pomoci či už v rámci metodických usmernení (celkom 17% odpovedí prostredníctvom informačnej adresy) alebo v rámci školenia zameraného na túto oblasť. Úrad tiež posudzoval konkrétne opatrenia zo strany samosprávnych krajov – schémy minimálnej pomoci, ako aj ad hoc opatrenia pomoci. Osobitnú pozornosť venoval úrad aj návrhom opatrení zo strany miest a obcí v rámci posudzovania žiadostí o regionálne príspevky na podporu najmenej rozvinutých okresov (úrad celkom posúdil 34 žiadostí o regionálne príspevky). Na webovom sídle www.statnapomoc.sk bol zriadený samostatný priečinok „Samospráva“, v ktorom sú a aj v budúcnosti budú zverejňované dokumenty týkajúce sa poskytovania pomoci na tejto úrovni. Poskytovatelia boli o zriadení nového priečinka informovaní prostredníctvom siete kontaktných osôb.

V neposlednom rade plánuje **rozvíjať spoluprácu úradu v oblasti štátnej pomoci s partnerskými inštitúciami v iných členských krajinách EÚ**. Vyvinie snahu o rozvíjanie spolupráce s Úradom pre ochranu hospodárskej súťaže v Brne v oblasti štátnej pomoci (najmä so zameraním na pomoc športovým klubom, služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a na správne konania týkajúce sa ukladania pokút za nedodržanie povinností poskytovateľov pomoci).

Už v pláne hlavných úloh na rok 2017 si úrad stanovil nadviazanie spolupráce s Úradom pre ochranu hospodárskej súťaže v Brne v oblasti štátnej pomoci. Komunikácia s Úradom pre ochranu hospodárskej súťaže prebiehala priebežne na pracovnej úrovni. V máji 2017 sa vybraní zamestnanci Protimonopolného úradu SR zúčastnili konferencie Úradu pre ochranu hospodárskej súťaže v Brne a riaditeľka odboru štátnej pomoci vystúpila s prezentáciou zameranou na zmeny v oblasti štátnej pomoci v SR po 1. 1. 2016 a na regionálne príspevky zamerané na podporu rozvoja najmenej rozvinutých okresov.